

ARRISKU PLANAK

Kanpoko Larrialdi Planak

Europako Batasuneko lege-
diak arrisku handia eragin
dezaketen enpresak behar-
tzen ditu Kanpoko Larrialdi
Planak egitera. Plan horietan
azaldu behar dute zer arrisku
dauden, zer tresna haiei au-
rre egiteko, alerta eta esku-
hartze neurriak. Euskal He-
rrian 24 enpresak dute plana.

KOKAPENA

Euskal Herrian enpresa
arriskutsu dezente dago,
leku batzuetan gainera,
pilatuta daude; Hernanin
eta Barakaldon, esaterako

ISTRIPUAK

Azken urteotan izan dira
istripu batzuk Euskal
Herrian, enpresaren
inguruko herrietan alarma
egoera piztu dutenak

mican izan zen istripu baten au-
rrean, eta jakinda laino toxikoa
herrira zihoala, Miranda de
Ebroko alkateak udaltzain bat
bidali zuen autoan jarritako me-
gafoniarekin, herritarrei oharta-
raztera etxean geratzeko eta
leihoak ongi ixteko. Ez zuten
esan ihesa zer produktuekin
gertatu zen, ezta izan zitzakeen
ondorioak». Horri gehitu behar
zaio Eusko Jaurlaritzaren pre-
bentzio planak ez direla nahi-
koa, haren ustez. «Industria
hauek dauden herritik gertu
sartu dituzte hiruorriko batzuk
funtsean enpresa hauek non
dauden esan besterik ez dute-
nak egiten. Hau dena ikusita, ez
du ematen prestakuntza nahi-
koa dagoenik istripuei aurre
egiteko».

Herritarrak, «babesgabe»

Friasek salatu du, gainera, he-
rritarrak «babesgabe» daudela
enpresa kimikoen aurrean.
«Lan Osasunaren Legeak dio
enpresa kimikoek informazioa
eman behar dutela, baina, gero,
praktikan ez diote ematen infor-
mazio fidagarriarik ez kanpoko
agenteei eta ezta langileei ere.
Ez dakigu zer prozesu kimiko
egiten ari diren ere, eta garbi
dagoena da azken urteotako
gertakariak erakusten dutela ez
direla behar diren neurriak har-
tzen dagoen larritasuna izanik».

Jaurlaritzako Industria Saile-
tik onartu dute badaudela pro-
dutu kimiko oso toxikoak. Ez
dago jakiterik, baina, nola era-
gin dezakeen pertsonengan
produktu horien ihes batek. «Is-
tripuaren tamainaren eta haize-

Euskal Herriko enpresa arriskutsuak

Erregaiak

Kimikoa/Petrokimikoa

Beste

Araba

General Quimica (Lantaron) Kimikoa
Acideka (Saratsu) Kimikoa
Bakelite Iberica (Saratsu) Petrokimikoa
Icoa (Legutio) Kimikoa
Tubacex (Laudio) Metalurgia
Tubacex (Amurrio) Metalurgia

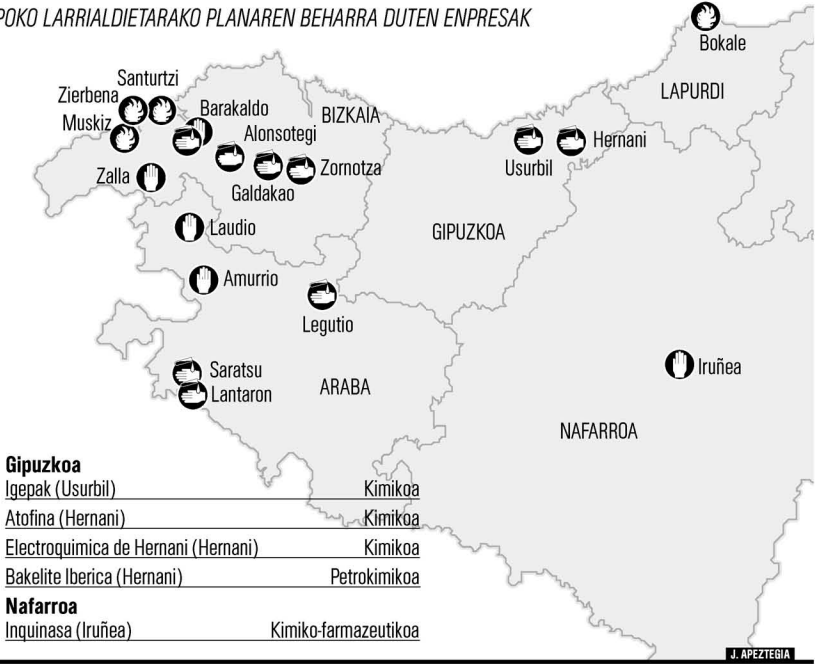
Bizkaia

Sefaritro (Barakaldo) Kimikoa
Oxinorte (Barakaldo) Kimikoa
Rontalde (Barakaldo) Kimikoa
Ihobe (Barakaldo) Lindano biltegia
Petronor (Muskiz) Erregaiak
CLH (Muskiz) Erregaiak
Atofina (Alonsotegi) Kimikoa
Repsol Butano (Santurtzi) Erregaiak
Bahia de Bizkaia (Zierbena) Erregaiak
Pastguren (Zalla) Paper fabrika
Formica (Galdakao) Kimikoa
Ilarduya (Amorebieta) Kimikoa

Lapurd

Raffinerie du Midi (Bokale) Erregaiak

KANPOKO LARRIALDIETARAKO PLANAREN BEHARRA DUTEN ENPRESAK

Gipuzkoa

Igepak (Usurbil) Kimikoa
Atofina (Hernani) Kimikoa
Electroquímica de Hernani (Hernani) Kimikoa
Bakelite Iberica (Hernani) Petrokimikoa
Nafarroa
Inquinasa (Iruñea) Kimiko-farmazeutikoa

PABLO S. QUIZA

Atofina enpresa, Hernanin dauden hiru enpresa kimiko arriskutsuetako bat.

aren ezaugarrien arabera izan-
go da, edozein kasutan ere». Noraino irits daitekeen enpre-
saren istripuaren eragina ere
haizearen eta produktu mota-
ren arabera da.

Zenbait lekutan enpresa
arriskutsu horiek pilatuta dau-
dela ere nabarmena da. Friasek
ohartarazi du enpresa kimikoen
isurketa kutsakorrek inguruan
dauden enpresen isurketekin

nahastuta, «erreakzio oraindik
kaltegarriagoak» eragiten di-
tuztela. Gainera, isurketak egu-
neroko kontua dira, ez dira istri-
puen ondoriozkoak. «Zenbait
tokitan enpresen kutsaduraren

EUSKAL HERRIAN
IZANDAKO ISTRIPUAK

1994-10-21. Barakaldoko
Rontalde enpresan izan zen
ihesaldi kimikoaren ondo-
rioz, Jesus Arteagoitia Ba-
rrios 70 urteko gizona hil
zen, eta beste bost pertsona
ospitalera eraman behar
izan zituzten arnasa hartze-
ko arazoengatik. Eusko Jaurlaritzaren Larrialdietarako
Zuzendaritzak sufre oxidoa-
ren ihesa izan eta 40 minutu-
ra jakin zuen haren berri.

1999-7-5. Lantarongo Gene-
ral Quimica enpresan tionilo
kloruro ihes bat gertatu zen,
tutu bat puskatzearen ondo-
rioz. Larrialdi zerbitzuek az-
kar jardun zuten: segurtasun
hesia paratu zuten enpresa-
ren inguruan; errepideak
moztu eta Lantarongo igeri-
lekua hustu behar izan zuten,
laino kimikoa hara iristeko
aukera baitzegoen; herrita-
rrei etxetik ez irteteko agin-
dua eman zieten inguruko
herrietan. Ihesa izan eta bi
ordura, larrialdi neurriak
bertan behera utzi zituzten,
laino toxikoa desegin zelako.

2001-02-13. Hidrogenoz bete-
tako kamioi bateko bonbona
bat lehertu zen Electroqui-
mica de Hernani enpresan.
Larrialdi zerbitzuak azkar
mugarazi zituzten, eta en-
presa ondoko herritarrei
etxetik ez irteteko agindua
eman zieten, errepidea moz-
tearekin batera. Ez zen zauri-
turik izan.

maila legezkoa da banaka-ba-
naka neurtuz gero. Baina, hare-
na gehi inguruan daudenena
neurtuz gero, erraz gainditzen
dira legez onartutako kutsadu-
ra kopuruak, eta gizakien osa-
sunarentzako arrunt kaltega-
rriak dira gainera».

Gainera, kontuan hartu behar
da Euskal Herriko zati handi ba-
teko orografia menditsua, istri-
pu bat izanez gero batera la-
gunduko ez lukeena, Friasen hi-
tzetan. Izan ere, biztanleria
enpresa hauetatik oso gertu bizi
ohi da, industriguneak hirigu-
neen parean eraiki direlako as-
kotan, pare-parean.

Euskal Herrian azken urteot-
tan izan dira zenbait istripu en-
presa kimikoetan. Larriena, Ba-
rakaldon izan zen 1994an, Ron-
tealde enpresan. Pertsona bat
hil zen ondorioz.

Hiru mailako istripuak izan
daitezke: 1. mailakoa —enpre-
san kalte materialak eragiten
dituena—; 2. mailakoa —ba-
rruan biktimak eragiten ditue-
na, baina kanpoan eragin arina
duena—; eta 3. mailakoa —
kanpoan eta barruan biktimak
eragiten dituena—.